

אגודת אנשינו

שביתות, שהיא מכנה אותן בשם "פראיות". ההסתדרות היא היוזמת פעולות-עונשין נגד נציגי-עובדים המסרבים לקבל את סקודות המנגנון. הממשלה, שהיא כמיקרה זה גם המעביד, רק רוקדת לפי תלילה של ההסתדרות. אילו יכלה ההסתדרות להביא מפירי-שביתה, היתה עושה זאת בלי כל היסוס. אילו יכלה לשגר שוטרים לדיכוי ההפקרות, לא היתה מהססת רגע לעשות זאת. (עובדה שהיא נהגה כך לא פעם, מאז שביתת-הימאים הגדולה בראשית ימי המדינה, כאשר הביאה ההסתדרות, בהנהגת יוסף אלמוגי, מפירי-שביתה מקפריסין והפעילה את המשטרה נגד השובתים.)

בקיצור: ההסתדרות ממלאה בפרשה זו את

לא זה העיקר. העיקר הוא כי הבחירות לזועידת ההסתדרות — ערכן הממשי אפסי. הזועידה אינה כנסת, הבחירת בממשלה, ומפקחת עליה. הזועידה היא מוסד חד-פעמי, חסר-ערך. היא בוחרת במועצה. המועצה היא מוסד ייצוגי חסר-ערך. היא בוחרת בחזקת-הפועל. הזועידה-הפועל הוא מוסד קבוע, אך חסר-ערך. הוא בוחר בחזקת המרכות. הזועידה המרכות, השולטת כביכול בהסתדרות, גם לה אין שליטה ישירה על חברת העובדים, שהיא המפעילה את הקולוסוס הכלכלי של ההסתדרות, בו מרוכז השילטון. בדרך הארוכה הזאת — מן הזועידה למזר עצה, מן המועצה לזועידה-הפועל, מן הזועידה

הצגה המבישה, המוצגת עתה על-ידי צמרת ההסתדרות, סובבת סביב ציר פשוט בתכלית. אין פה עניין של "הפקרות ביחסי עבודה". אין פה עניין של "הפרת חוזה". אין פה עניין של "שיתוק הנמלים". העניין ביסודו הוא זה: **מנגנון ההסתדרות רוצה להעניש נציגי פועלים — לגרשם מן ההסתדרות, לשלול מהם וממשפחותיהם את ביטוח-הבריאות ואת זכר יותי-הפנסיה, ולמעשה גם את הפרנסה.** בעוון מה? **בעוון זה שאותם נציגי-הפועלים, שנבחרו על-ידי הפועלים, עשו מעשים שהפועלים החליטו עליהם.**

כלל לא חשוב אם מעשים אלה היו טובים או רעים. החשוב הוא שהם אושרו על-ידי רוב רובם של הפועלים. זהו חטאם הגדול והיחיד: שהם, נציגי-עובדים, קיבלו את הפקודות מידי העובדים שבחרו בהם, תחת לקבלן מידי הבוסים של ההסתדרות. **בדמוקראטיה הישראלית, אין פשע נורא יותר — הן בהסתדרות, הן בכנסת.**

★ ★ ★

עזמות כאן, זו מול זו, שתי תפיסות לגבי תפקידו של נציגי-עובדים. התפיסה הפרימיטיבית של הנאשמים, האומרת: נציגי-עובדים הוא אדם הממלא את דרישות הציבור שבחר בו. התפיסה המהוללת של המאשימים, האומרת: **נציגי-עובדים הוא אדם שתפקידו לדאוג לכך שהפועלים ימלאו את דרישות המנגנון של ההסתדרות.** לפי התפיסה האחת, אנשי ועדי-התפעול של פועלי אשדוד הם בסדר גמור. אפשר להתחכך עם שיטות פועלי-הנמל. בחדאי, אבל אי-אפשר להתחכך עם הנציגים שניסו, בתום לב, לייצג ציבור זה.

לפי התפיסה השנייה, אנשי ועדי-התפעול הם פושעים ומועלים-באימון, מפירי-משמעת ופורקי-עול, בניגודם בצמרת ההסתדרות וכי צמרת המפלגה. על כך נערך המישט.

★ ★ ★

לא אסתיר כי בחיכוך זה, ליבי הוא עם פועלי הנמל ועם נציגיהם. אפילו הייתי פוסל את כל הדרישות שהעלה, וכל המעשים שעשו — הייתי מתייצב לימנם במישט זה. **כי איזו הצדקה יכולה להיות למאשימים? בפייהם רק טענה אחת: לגבי מדיניות השכר, קובע רצונו של כלל ציבור-הפועלים, המיוצג על-ידי ההסתדרות — ולא רצונו של חלק קטן מציבור זה, המיוצג על-ידי ועד פועלי-התפעול.** אילו היה המצב כך — "כלל ציבור-הפועלים" נגד ציבור מקומי קטן — אפשר היה להתחכך על עיקרון זה. האם "כלל ציבור-הפועלים" יכול להתחכך לחלק ממנו מה לעשות? האם אין לתת לכל אגודה מיקצועית את החופש לקבוע בעצמה את דרכה? האם אין הדמוקראטיה מחייבת הכרעה עצמית של כל ציבור בנפרד, בבסיס הפיראמיה — ורק תיאום ושיתוף-פעולה בצמרת? **אולם לזיכרון זה אין כל משמעות.** מפני ש, כלל ציבור-הפועלים אינו מיוצג על-ידי ההסתדרות.

הוא כלוא בתוך ההסתדרות. ראשי ההסתדרות אינם מייצגים אותה, אלא את השילטון. ראשי ההסתדרות כמו חברי הממשלה, רוב חברי-הכנסת, ראשי הסוכנות וראשי הערים — כולם יחד משרתים את המימסד השילטוני, המרוכז אישם בניכי מפלגת-העבודה.

★ ★ ★

כדי להבין זאת, דאי להעזיף מבט במישור הפור-מלי הקיים בהסתדרות של העובדים בארץ-ישראל. **לכאורה — זוהי דמוקראטיה. שהרי כל חברי רייה-ההסתדרות זכאים לבחור את ועדי-ההסתדרות. הם יעשו זאת בעוד כמה חודשים.** זהו יפה — אבל יש מעט קשר בין בחירות אלה ובין דמוקראטיה. ולא רק מפני שבחירות אלה שונות בתכלית מן הבחירות לכנסת. הן נערכות, במידה רבה, במקומות-העבודה, תחת עיניהם הפקוחות של הבוסים. החשבויות היא מפוקפקת. היופיים יודעים לכל. הלחץ הוא כביר.

"יונו אי השחזור" — שבירת שביתה בלונדון, 1887

התפקיד שמילאו המעבידים לפני מאה שנה, כאשר יצאו לשבור בכוח הזרוע את האגודות המיקצועיות הראשונות בכריסטינה, ולאחר-ימכן בארצות-הברית ובארצות אחרות.

★ ★ ★

האם יש תיקון למצב הזה? רק אופטימיסט מושבע יענה על כך בחיוב בלתי-מסוייג. כיום הולך המצב בהסתדרות מרחי אל דחי. היסולה של מפ"ם שם קץ לאופוזיציה הממשית האחרונה בהסתדרות. למערך עבודה-מפ"ם יש רוב מוחלט ועצום בכל מערכות ההסתדרות, והוא יכול פשוט להתעלם מכל שאר הסיעות הקטנות, שגם הן מבקשות רק פירוורים מן השולחן.

עם הנהגת המט הפוליטי, מנכים משכר העובדים את הכסף הדרוש לסרנסת מנגנוני המפלגות של המימסד.

הרי זה כאילו מכרו את צמר הכבשים כדי לממן את הקמתו של בית-ימיטבתיים עבורי! המשט נגד נציגי-העובדים באשדוד בא לשמש לקח לאחרים, להתניק באיבה כל תקווה של עצמאות מקומית, של התמרדות נגד השילטון.

העובדים מרגישים זאת היטב. מכאן עמידתם האמיצה, יחסית. אך הם יודעים כי אין להם תקווה.

הם תפוסים בין שיני הצבת — מנגנון ההסתדרות מכאן, ומנגנון המדינה מכאן.

תיקון המצב ייתכן רק כאשר תשתנה דמות ההסתדרות מעיקרה, כאשר כל אגודה מיקצועית בה תהפוך ליחידה דמוקראטית עצמאית, כאשר ההסתדרות כולה תהפוך לפדרציה של אגודות חופשיות, כאשר האגודות המיקצור-עיות יגרשו מתוכה את הטראסטים המעבידיים, כאשר קופת החולים תחול מלהיות מששיר-כפייה ותעבור לידי המדינה.

בקיצור: כאשר השילטון בהסתדרות יעבור מידי הבוסים לידי החברים, מידי הפקידים לידי העובדים.

הפועל לזועידה-המרכות, ומושם הלאה — נחנק כל זיק של דמוקראטיה. אין גוף אחד חייב לשקף את הרכב הכוחות בגוף השני. אין קשר בין הרכב הזועידה המרכות והרכב הזועידה שנבחרה. זוהי שיטה מחוכמת. מטרתה האחת היא להבטיח לחלו-טין ששום אופוזיציה אמיתית, המבטאת את רחשי-הלב של העובדים, לא תגיע לשום עמדה של כוח — וכי כל העמדות תישארגנה לעולם ועד בשליטתו הבילעדית של המנגנון השכיר, העושה את מלאכת השילטון.

★ ★ ★

מכאן ההבדל העצום בין ההסתדרות — ובין כל אגודה מיקצועית ותהיה גדולה וחזקה ככל שתהיה. **הנה מתרחש באנגליה משבר כביר, על רקע המזכיר במיקצת את פרשת פועלי נמל אשדוד.** ממשלת בריטניה, הנמצאת בידי מפלגת-העבודה, מבקשת לחוקק חוקים שישימו קץ למכת השביתות הפראיות. (שביתה "פראית" היא שביתה מקומית, הנערכת נגד רצונה של האגודה המיקצועית הארצית.) **והנה קם קונגרס האגודות המיקצועיות — המוסד המקביל להסתדרות שלנו — ומכריז מלחמה על הממשלה.** הקונגרס תובע לבטל את התוכנית לחוקק חוקים אלה — למרות שהחוקים מכתנים נגד המפירים את המש-עת שלו.

הקונגרס מתייצב לימין הפועלים, הפראיים, נגד הממשלה הפועלית, כדי להגן על חופש המאבק המיקצועי — ערך מקודש לכל סוציאליסטים.

מאבק זה עשוי אף להביא להפלת הממשלה, לאובדן שילטון הלייבור במדינה, לסיום הקאריירה של הארולד וילסון.

★ ★ ★

אצלנו המצב כימעט הסור. ההסתדרות היא הדורשת חוקים לחיסול